

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۱۰ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی	سوالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی
تعداد صفحه : ۳	تاریخ امتحان : ۱۳۹۲ / ۶ / ۱۲	سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش‌آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۲	
ردیف	(سوالات پاسخنامه دارد.)		
نمره			
۱	برای واژه‌ی «انتظار» یک واژه‌ی هم وزن بنویسید؛ به گونه‌ای که حرف آخر آن متفاوت باشد.		
۲	کدام شاعر، قدیمی‌ترین نمونه‌ی «ترجیع بند» را سروده است؟ الف) فرخی سیستانی ب) قطران تبریزی پ) سعدی شیرازی ت) هاتف اصفهانی		
۳	درون‌مایه‌ی «دوبیتی» عاشقانه و است.		
۴	قالب شعری «چهارپاره» از چه هنگام در ایران رواج یافت؟		
۵	تشبیهی بسازید که «ادات تشبیه» در آن ذکر شده باشد و واژه‌ی «حقیقت» مشبّه آن باشد.		
۶	با توجه به بیت «گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما / در این سیلاب غم، دسته‌ی گلی شاداب را ماند» الف) چه نوع «تشبیه بلیغی» در بیت دیده می‌شود؟ ب) «وجه شبه» این تشبیه بلیغ را بنویسید.		
۷	در بیت زیر «آسمان» مفهوم استعاری کدام واژه است؟ نوع این «استعاره» را بنویسید. «هزاران نرگس از چرخ جهان گرد فرو شد تا برآمد یک گل زرد»		
۸	با توجه به بیت «دیده‌ی عقل مست تو ، چرخه‌ی چرخ پست تو / گوش طرب به دست تو، بی تو به سر نمی‌شود» الف) دو «اضافه»ی استعاری در بیت بیابید. ب) «مشبّه به» این استعاره‌ها را تعیین کنید. پ) با توجه به «مشبّه به» نوع دقیق این استعاره‌ها را بنویسید.		
۹	«مفهوم» و «قرینه»ی مجازهای مشخص شده را بنویسید. الف) این دم شنو که راحت از این دم شود پدید. ب) جهان خوردم و کارها راندم.		
۱۰	«کنایه»ی موجود در بیت زیر را بیابید و مفهوم آن را بنویسید. «سرم به دنیی و عقبی فرو نمی‌آید تبارک الله از این فتنه‌ها که در سر ماست»		
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم»		

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
سال سوم آموزش متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۲/۶/۱۲		تعداد صفحه: ۳	
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۲				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف		(سؤالات پاسخنامه دارد.)				نمره	
۱۱	در بیت زیر تکرار کدام «صامت» بیش از هر واج دیگری است؟ این تکرار آگاهانه، سبب ایجاد کدام آرایه‌ی ادبی شده است؟	«هر راهرو که ره به حریم درش نبرد مسکین برید وادی و ره در حرم نداشت»		۰/۵			
۱۲	در بیت «عاشقان دانند قدر عشق را از سر عشق / هر زمان آسفتگی بر عاشقان انداختم» تکرار کدام واژه‌ها در پدید آمدن آرایه‌ی «تکرار» موثر بوده است؟			۰/۵			
۱۳	در عبارات زیر «سجع»ها را بیابید و «نوع» هر سجع را بنویسید.	الف) ما به او محتاج بودیم، او به ما مشتاق بود. ب) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال. پ) آن کس که بر دینار دسترس ندارد، در همه دنیا کس ندارد.		۱/۵			
۱۴	در کدام بیت آرایه‌ی «موازنه» و در کدام بیت آرایه‌ی «ترصیع» دیده می‌شود؟	الف) برگ بی‌برگی بود ما را نوال مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال ب) چرخ ارچه رفیع، خاک پایت عقل ارچه بزرگ، طفل راحت		۱			
۱۵	در ابیات زیر «جناس»ها را بیابید و «نوع» دقیق هر جناس را بنویسید.	الف) نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی ب) شرف مرد به جود است و کرامت به سجود هر که این هر دو ندارد عدمش به ز وجود		۲			
۱۶	نوع دقیق «جناس» مشخص شده در بیت زیر را بنویسید.	«مکن تا توانی دل خلق ریش وگر می‌گنی، می‌گنی بیخ خویش»		۰/۵			
۱۷	در کدام گزینه، دو واژه با هم «اشتقاق» دارند؟ «واج»های مشترک را بنویسید.	الف) شور، شعور (ب) علم، عمل (پ) فراق، رفاقت (ت) فارغ، فراغت		۱			
۱۸	در بیت زیر یک گروه واژه بیابید که با هم «مراعات نظیر» دارند.	«سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند همدم گل نمی‌شود، یاد سمن نمی‌کند»		۰/۷۵			
«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»							

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۲/۶/۱۲	سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۲		
نمره	(سؤالات پاسخنامه دارد.)		ردیف
۰/۷۵	در بیت زیر آرایه‌ی «تلمیح» را مشخص کنید و دانسته‌ی مورد نظر را توضیح دهید. «پدرم روضه‌ی رضوان به دو گندم بفروخت من چرا ملک جهان را به جوی نفروشم؟»		۱۹
۰/۷۵	در کدام بیت آرایه‌ی «تضاد» دیده می‌شود؟ واژه‌های متضاد را مشخص کنید. الف) چنین نقل دارم ز مردان راه فقیران منعم، گدایان شاه ب) تو نه مثل آفتابی که حضور و غیبت افتد دگران روند و آیند و تو هم چنان که هستی		۲۰
۱/۵	در عبارات زیر آرایه‌های «تضمین» و «تناقض» را با ذکر بخش‌هایی که نشان دهنده‌ی این آرایه‌هاست؛ مشخص کنید. الف) گوش ترخمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی، فریاد بی صدایم ب) درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد؛ کاذب فقر آن یکنون کُفرأ.		۲۱
۰/۷۵	در عبارت «با من بیا به خیابان / تا بشنوی بوی زمستانی که در باغ رخنه کرده» الف) کدام حس‌ها با هم آمیخته شده است؟ ب) این آمیختن حس‌ها، سبب ایجاد کدام آرایه‌ی ادبی است؟		۲۲
۰/۷۵	در بیت زیر کدام واژه «ایهام» دارد؟ معانی مختلف واژه‌ای را که دارای ایهام است، بنویسید. «چشمه‌ی خورشید تویی، سایه گه بید منم چون که زدی بر سر من، پست و گدازنده شدم»		۲۳
۰/۷۵	در بیت «چنان سایه گسـترد بر عالمی / که زالی نیندیشـد از رستمی» واژه‌ی «زال» قطعاً در معنی پذیرفتنی است و در معنی دیگر با واژه‌ی «رستم» تناسب دارد. این کاربرد شاعرانه سبب ایجاد آرایه‌ی ادبی شده است.		۲۴
۰/۵	با توجه به بیت «دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکـت پراکنـدگی دور باد» الف) «نشر دوم» را بیابید. ب) «نوع» لف و نشر را تعیین کنید.		۲۵
۰/۵	اغراق به کار رفته در بیت زیر را بیابید. «به زیورها بیاریند وقتی خوب رویان را تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی»		۲۶
۱	برای «حسن تعلیل» یک مثال خلق کنید و بنویسید.		۲۷
۲۰	«موفق باشید»		